

Varde Kommune

Åben Tillæggsdagsorden

til

Udvalget for Kultur og Fritid

Mødedato: Tirsdag den 21. april 2015

Mødetidspunkt: 13:00

Mødested: Dronningeværelset - det gamle rådhus

Deltagere: Lisbet Rosendahl, Mads Sørensen, Ingvard Ladefoged,
Per Rask Jensen, Preben Olesen, Holger Grumme
Nielsen, Erhardt Jull

Fraværende: Ingen

Referent: Pia Koch Hauge

Indholdsfortegnelse

	Side
269. Godkendelse af dagsorden	567
270. Handicap-, Psykiatri- og Udsattepolitik	568
Bilagsliste	570
Underskriftsblad	571

269. Godkendelse af dagsorden

Dok.nr.: 8058
Sagsid.:
Initialer: 38107
Åben sag

270. Handicap-, Psykiatri- og Udsattepolitik

Dok.nr.: 8057
Sagsid.: 13/13901
Initialer: 42613
Åben sag

Sagsfremstilling

Handicap-, Psykiatri- og Udsattepolitikken blev den 18. marts 2015 godkendt af Direktionen til politisk behandling i udvalgene for Social og Sundhed, Børn og Undervisning, Arbejdsmarked og Integration samt Plan og Teknik, idet politikken berører områder inden for alle disse fire udvalg.

Direktionen godkendte desuden, at styregruppens forslag til strategier, som styregruppen mener, bør udarbejdes i tilknytning til politikken, også sendes videre til udvalgene til politisk behandling.

Handicap-, Psykiatri- og Udsattepolitikken er en af Varde Kommunes 12 overordnede visionspolitikker. Politikken formulerer følgende vision for området er "Mennesket før handicappet, sindslidelsen eller graden af udsathed". Politikken beskriver 6 overordnede politiske målsætninger for området:

- Tilgængelighed og sammenhæng
- Dagtilbud, skole, beskæftigelse og uddannelse
- Bolig og hjemmeliv
- Fritid, idræt og kultur
- Forebyggelse og tidlig indsats
- Sociale relationer
- Velfærdsteknologi

For at omsætte de politiske målsætninger til handling udarbejdes strategier for henholdsvis handicap-, psykiatri- og udsatteområdet. Heri beskrives de enkelte indsatsområder, og der opstilles konkrete succeskriterier og mål. Forvaltningen anbefaler, at følgende strategier udarbejdes:

- Strategi for voksne indenfor psykiatriområdet
- Strategi for voksne udviklingshæmmede
- Strategi for voksne indenfor senhjerneskadeområdet
- Strategi for voksne indenfor udsatteområdet
- Strategi for børn og unge indenfor handicapområdet
- Strategi for tilgængelighed i forhold til handicap-, psykiatri og udsatteområdet.

Desuden anbefaler forvaltningen, at der udarbejdes et værdipapir for Varde Kommunes møde med handicappede, sindslidende og udsatte borgere, samt disses pårørende.

Forvaltningens vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at Handicap-, Psykiatri- og Udsattepolitikken og de underliggende strategier, som foreslås i udarbejdet i tilknytning til politikken, giver et godt fundament for det videre arbejde med de tre områder, både i forhold til børn, unge og voksne.

Det er desuden forvaltningens vurdering, at en bred politisk behandling af Handicap-, Psykiatri- og Udsattepolitikken vil give det bedste afsæt for det videre arbejde med strategier under politikken.

Konsekvens i forhold til visionen

Forvaltningen forventer, at arbejdet med en øget tilgængelighed vil føre til, at handicappedes adgang til naturen lettes. Desuden tænkes visionen naturligt ind i arbejdet med de øvrige strategier.

Retsgrundlag

Politikken dækker meget bredt handicap-, psykiatri- og udsatteområdet.

Økonomi

Ingen.

Høring

Der er blevet afholdt høring om politikken.

Bilag:

1	Åben	Strategier under Handicap-, psykiatri- og udsattepolitikken	9992/15
2	Åben	Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik - endeligt udkast	13007/15
3	Åben	Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik	38555/15

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at udvalgene for Social og Sundhed, Børn og Undervisning, Arbejdsmarked og Integration samt Plan og Teknik godkender Handicap-, Psykiatri- og Udsattepolitikken samt forslag til strategier.

Beslutning Udvalget for Børn og Undervisning den 14-04-2015

Fraværende: Ingen

Politikken og strategierne blev godkendt.

Beslutning Udvalget for Plan og Teknik den 16-04-2015

Fraværende: Ingen

Anbefalingen blev godkendt.

Bilagsliste

- 270. Handicap-, Psykiatri- og Udsattepolitik
  - 1. Strategier under Handicap-, psykiatri- og udsattepolitikken (9992/15)
  - 2. Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik - endeligt udkast (13007/15)
  - 3. Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik (38555/15)

Underskriftsblad

Lisbet Rosendahl

Mads Sørensen

Ingvard Ladefoged

Per Rask Jensen

Preben Olesen

Holger Grumme Nielsen

Erhardt Jull

Bilag: 270.1. Strategier under Handicap-, psykiatri- og udsattepolitikken

Udvalg: Udvalget for Kultur og Fritid

Mødedato: 21. april 2015 - Kl. 13:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 9992/15

Strategier under Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik

Strategi	Ansvarlig for det videre arbejde
Strategi for voksne indenfor psykiatriområdet	Gitte Eskesen
Strategi for voksne udviklingshæmmede	Thorkild Sloth Pedersen
Strategi for voksne indenfor senhjerneskeområdet	Thorkild Sloth Pedersen
Strategi for voksne indenfor udsatteområdet	Thorkild Sloth Pedersen
Strategi for børn og unge indenfor handicapområdet	Lotte Cortsen
Tværgående:	
Strategi for tilgængelighed i forhold til handicap-, psykiatri og udsatteområdet	Sanne Schroll i samarbejde med Tove Wolff
Varde Kommunes værdier for mødet med borgeren i forhold til handicap-, psykiatri- og udsatteområdet	Gitte Eskesen, Thorkild Sloth Pedersen, Lotte Cortsen

Bilag: 270.2. Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik - endeligt udkast

Udvalg: Udvalget for Kultur og Fritid

Mødedato: 21. april 2015 - Kl. 13:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 13007/15

Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik

1. Indledning

Alle borgere i Varde Kommune skal have mulighed for at leve et godt liv med høj livskvalitet – også når de lever med et handicap, en psykisk sygdom eller forskellige grader af udsathed. Borgerne inden for de tre områder har det tilfælles, at de oplever barrierer i forhold til at indgå i samfundslivet som resultat af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, hjemløshed, misbrug af alkohol og/eller andre rusmidler m.v. Det er Varde Kommunes mål i samarbejde med det omgivende samfund at minimere disse barrierer, så de berørte borgere får mulighed for at indgå i samfundslivet på lige fod med alle andre. Det kræver involvering fra både politikere, medarbejdere og kommunens borgere – vi har alle et ansvar for, at det lykkes.

Handicap-, psykiatri- og udsattepolitikken er blevet til bl.a. på baggrund af en række kvalitative interview med borgere fra målgruppen¹. Interviewpersonerne er lige så forskellige som alle andre og har derfor lige så forskellige ønsker og behov. Der er dog en gennemgående opfattelse af det gode liv som et aktivt liv, hvor borgeren har gode relationer til familie, personale og andre. Denne opfattelse ses afspejlet i nærværende politik seks målsætninger.

1.1 Vision for området

Varde Kommune arbejder kontinuerligt på at sikre borgere med handicap, sindslidelse og/eller forskellige grader af udsathed gode muligheder for at leve, bo, uddanne sig og arbejde på lige fod med andre borgere og altid under hensyn til borgernes egne drømme og ressourcer – ud fra visionen:

Mennesket før handicappet, sindslidelsen eller graden af udsathed.

1.2 Afgrænsning af politikområdet

Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik er en af Varde Kommunes overordnede, tværgående politikker og har en lang række snitflader til de øvrige. Det gælder fx Politik for Børn og Unge, Politik for Erhverv og Beskæftigelse samt Sundhedspolitik, som sætter specielt fokus på temaerne *mental sundhed* og *lighed i sundhed*.

---

¹ Flere end 40 mennesker i alle aldre med forskellige handicap, psykiske lidelser og grader af udsathed er blevet interviewet. Interviewene er foretaget af den samme person, har alle været kvalitative og taget udgangspunkt i den samme interviewguide med fokus på det gode liv og på det, der kan gøre det svært at leve et godt liv.

1.3 Målgruppe

Politikken gælder og gavner borgere i alle aldre med handicap, sindslidelse eller forskellige grader af udsathed. Nedenfor ses definitioner af de tre områder:

1. Handicap

Personer med handicap omfatter personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

(FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap, artikel 1)

2. Psykiatri

Sindslidelse² er en psykisk funktionsnedsættelse, der er kendetegnet ved forstyrrelser i adfærd og tanke-, følelses-, stemnings- og fantasilivet.

(Socialstyrelsens begrebsdatabase)

3. Udsatte

Man kan opfatte begrebet socialt udsatte som rummende flere forskellige grader af udsathed. Det rummer mennesker, som er i risiko for at *blive* udsatte, mennesker som *er* udsatte, og mennesker som er socialt *udstødte*.

At være socialt udsat vil sige at være udsat for samfundsmæssig stigmatisering, diskrimination, uforståenhed og i visse tilfælde foragt.

(Socialpolitisk grundlag for Rådet for Socialt Udsatte)

2. Målsætninger

Mennesker er forskellige, og handicap, sindslidelser og grader af udsathed er forskellige. Det samme gælder ønsker, behov og muligheder for selv at træffe valg. Det bærende princip i Varde Kommunes indsatser skal altid være respekt for det enkelte menneskes værdighed, herunder inddragelse af borgeren i højest mulige grad.

I perioden 2015-2018 vil Varde Byråd have særligt fokus på følgende politiske målsætninger:

- **Tilgængelighed og sammenhæng**

Varde Kommunes tilbud skal være tilgængelige for den enkelte borger, både fysisk og digitalt. Det vil sige, at de fysiske rammer skal give mulighed for deltagelse i samfundslivet på lige fod med andre, og at information på fx kommunens hjemmeside skal være letforståelig og -tilgængelig. Indsatserne over for borgeren skal opleves som helhedsorienterede og sammenhængende, også selvom den udføres af flere afdelinger eller på tværs af sektorer (fx region og kommune).

- **Dagtilbud, skole, beskæftigelse og uddannelse**

Borgere med handicap, sindslidelse eller forskellige grader af udsathed skal have adgang til dagtilbud, skole, beskæftigelse og uddannelse med samme kvalitet som alle andre.

---

² Under betegnelsen sindslidelse indgår både borgere med og uden diagnose.

Varde Kommune vil selv tage ansvar for at skabe arbejdspladser til disse borgergrupper.

- **Bolig og hjemmeliv**

Handicappede, sindslidende og udsatte skal have tilbud om boliger med fleksibel støtte tilpasset den enkeltes behov og ønsker. Boligen skal respekteres som et menneskes *hjem*.

- **Fritid, idræt og kultur**

Varde Kommune sikrer i samarbejde med det lokale foreningsliv, at alle borgere så vidt muligt kan deltage i almene fritids-, idræts- og kulturaktiviteter, og at der tilrettelægges aktiviteter specielt for målgruppen.

- **Forebyggelse og tidlig indsats**

Handicappede, sindslidende og udsatte har indimellem brug for lidt ekstra hjælp til at deltage i fx tilbud på sundhedsområdet. Varde Kommune vil gøre en ekstra indsats for at være opsøgende, når det gælder disse målgrupper.

- **Sociale relationer**

Varde Kommune vil samarbejde med omgivelserne om at understøtte trivsel og relationer på borgernes præmisser. Varde Kommune medvirker til at etablere netværksgrupper både for målgrupperne og pårørende, således at der skabes relationer, viden og venskaber.

- **Velfærdsteknologi**

Der sættes fokus på velfærdsteknologi³ som en tværgående målsætning med henblik på at leve op til visionen og de fem ovennævnte målsætninger.

For at omsætte de politiske målsætninger til handling udarbejdes strategier for henholdsvis handicap-, psykiatri- og udsatteområdet. Heri beskrives de enkelte indsatsområder, og der opstilles konkrete succeskriterier og mål. Desuden udarbejdes et værdipapir for Varde Kommunes møde med borgeren.

---

³ Velfærdsteknologi er brugerorienterede teknologier, som bidrager til øget tryghed, sikkerhed, social deltagelse, mobilitet samt fysisk og kulturel aktivitet, og som styrker den enkelte borgers mestring af hverdagen til trods for social, psykisk og/eller fysisk nedsat funktionsevne. Konkrete eksempler kan være rengørings- og spiserobotter, integrerede alarmer og sociale robotter.

Bilag: 270.3. Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik

Udvalg: Udvalget for Kultur og Fritid

Mødedato: 21. april 2015 - Kl. 13:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 38555/15

Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik

Dok.nr.: 7765
Sagsid.: 13/13901
Initialer: 42613
Åben sag

Sagsfremstilling

Handicap-, psykiatri- og udsattepolitikken er nu endeligt godkendt i styregruppen og klar til politisk godkendelse. Direktionen bedes derfor tage stilling til, hvilke politiske udvalg der skal behandle politikken. Styregruppen anbefaler, at politikken behandles i Udvalget for Social og Sundhed, Udvalget for Børn og Undervisning, Udvalget for Arbejdsmarked og Integration samt Udvalget for Plan og Teknik, idet politikken berører områder inden for alle disse fire udvalg.

Styregruppen har desuden vedtaget et forslag til strategier, som Styregruppen mener, bør udarbejdes i tilknytning til politikken, når denne er politisk godkendt. Direktionen bedes derfor også tage stilling til, om forslaget til strategier kan sendes med politikken videre til politisk behandling i udvalgene.

Forvaltningens vurdering

Det er Forvaltningens vurdering, at Handicap-, Psykiatri- og Udsattepolitikken giver et godt fundament for det videre arbejde med de tre områder, både i forhold til børn, unge og voksne.

Det er desuden Forvaltningens vurdering, at en bred politisk behandling af Handicap-, psykiatri- og udsattepolitikken vil give det bedste afsæt for det videre arbejde med strategier under politikken.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen.

Retsgrundlag

Politikken dækker meget bredt Handicap-, psykiatri- og udsatteområdet.

Økonomi

Ingen.

Høring

Der er blevet afholdt høring om politikken.

Bilag:

1	Åben	Strategier under Handicap-, psykiatri- og udsattepolitikken	9992/15
2	Åben	Handicap-, psykiatri- og udsattepolitik - endeligt udkast	13007/15

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at Direktionen godkender,

at Handicap-, Psykiatri- og Udsattepolitikken samt Forslag til strategier behandles politisk i Udvalget for Social og Sundhed, Udvalget for Børn og Undervisning, Udvalget for Arbejdsmarked og Integration samt Udvalget for Plan og Teknik.

Beslutning Direktionen den 11-03-2015

Fraværende: Ingen

Udsat.

Beslutning Direktionen den 18-03-2015

Fraværende: Ingen

Godkendt. Efter behandling i fagudvalgene fremsendes politikken med anbefaling til Byrådet.